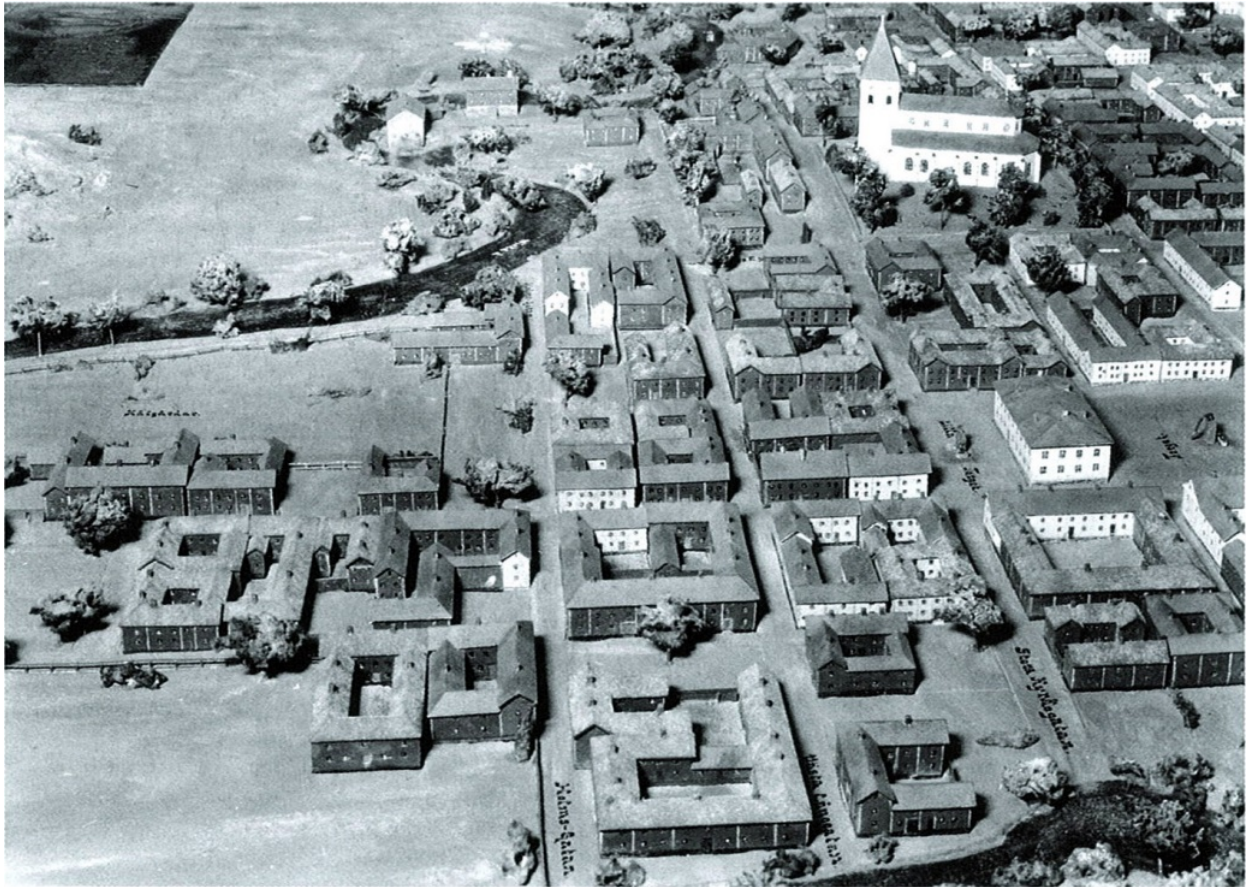

Stadsbränderna 1822 och 1827

Bilden visar den gamla brandstationen på Västerbrogatan där i dag som posthuset ligger. Natten mellan 19 och 20 december år 1822 uppstod en brand i gördelmakare Werfins hus mellan kyrkan och torget. Under bakning hade torkugnen överhettats, trästicker som man hade lagt för torkning flammade upp och en bjälke fattade eld och huset var snabbt övertänt. Snart stod även granngårdarna i brand. När man väl hade fått fram brandredskapen och hjälp kom på plats var läget hopplöst. Stadens brunnar tömdes snabbt och det var hård blåst och väldigt kallt. Isen låg aln-tjock på Viskan och vattenhämtarna hade ett tungt arbete att transportera vatten fram till stadens fem handkraftsprutor. Sprutor och redskap var undermåliga och i dåligt skick. I den kalla natten tog kvinnorna av sig strumpor och strumpeband för att tätta de värsta läckorna i sprutorna och i de ofta hårda och otäta läderslangarna. Från kvart i två på natten till klockan 8 nästa kväll hade kyrka, rådhus och de flesta husen i staden blivit slukade i lågorna, två personer omkom. Efter den tredje branden så breddade man vissa gator och rätades uti en ny stadsplan vid återuppbyggnaden som i huvudsak var klar år 1735. Stora Torget förstörades åt väster i slutet och rådhuset byggdes där Gustaf II Adolfs byst står i dag.

Söndagen den 14 juli år 1827 var det dags för stadens fjärde stadsbrand bara 5 år efter senaste stadsbrand. och denna gång startade elden hos snickare G. Olssons verkstad i norra delen av Sandgårdsgatan. Vid limkokning hamnade det gnistor i hyvelspånet och elden var lös igen för fjärde gången och det var på dagen 100 år sedan branden var 1727 och staden jämnades i stort sett med marken. Gatubreddningen som man gjorde efter den tredje branden blev dock halvhjärtad när staden återigen brann ner till grunden. Kvar stod ett trettital privathus, Carolikyrkan, prästgården och de intilliggande skolhusen vid Skolgatans västra avslutning. Från tiden före bränderna 1822 och 1827 finns numera endast Brännerigården, Carolikyrkan och även Nymanska gården som i dag står i Ramnaparken men det finns ingen bebyggelse kvar från den tidiga industriverksamheten kvar.

Här är en modell av Borås före 1822-års stora stadsbrand. Den är utförd av verkmästare Olof Westlund och är en rekonstruktion efter beskrivningar i brandförsäkringsbrev. Den ger troligen en ganska realistisk bild av hur staden var bebyggd vid tiden kring sekelskiftet 1800. Bebyggelsen med tvåvånings timmerhus skiljer sig dock markant från den envåningsbebyggelse som uppfördes efter branden. Man kan också notera att Carolikyrkans torn var annorlunda än idag, det byggdes om till nuvarande utseende i mitten av 1800-talet. Modellen finns att beskåda på Borås Museum.